

ДОДАТКИ

Додаток 1

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ПОВЕДІНКИ ЖУРНАЛІСТІВ
*Прийнята на II всесвітньому Конгресі
Міжнародної федерації журналістів
(Бордо, 25–28 квітня 1954 р.),
зі змінами, внесеними XVIII всесвітнім Конгресом МФЖ
(Хельсінґбор, 2–6 червня 1986 р.)*

Ця міжнародна Декларація проголошена як стандарт професійної поведінки журналістів, які займаються збиранням, передачею, розповсюдженням і коментуванням новин та інформації, висвітленням подій.

Повага до істини та права громадськості на правду – перший обов’язок журналіста.

Виконуючи цей обов’язок, журналіст має завжди захищати принципи свободи під час чесного збирання і публікації новин та право на правдивий коментар і критику.

Журналіст зобов’язаний подавати інформацію, посилаючись на факти, походження яких він / вона знає. Журналіст не має ігнорувати суттєву інформацію чи фальсифікувати документи.

Журналіст має використовувати лише чесні методи для отримання новин, фотографій і документів.

Журналіст має робити все можливе, щоб виправити будь-яку опубліковану інформацію, що виявилася згубно неточною.

Журналіст зобов’язаний зберігати професійну таємницю щодо джерела інформації, отриманої конфіденційно.

Журналіст має усвідомлювати небезпеку дискримінації, якій сприяють засоби масової інформації, та повинен робити все можливе, аби уникнути поширення такої дискримінації, що базується, крім усього іншого, на расових, статевих, сексуально-орієнтаційних, мовних, релігійних, політичних чи інших поглядах, на національному або соціальному походженні.

Журналіст має розцінювати як серйозні порушення:

- плагіат;
- зловмисне введення в оману;
- наклеп, злослів’я, диффаміацію, безпідставні звинувачення;
- отримання хабаря у будь-якій формі, враховуючи публікацію чи приховування інформації.

Журналісти, які гідні так називатися, мають вважати своїм обов’язком чесно дотримуватися вищезазначених принципів. У межах основного закону кожної країни журналіст має визначати в професійних питаннях сферу компетенції колег, за винятком кожного виду втручання урядами тощо.

Додаток 2

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

Ухвалений на з’їзді журналістів-підписантів кодексу 24 квітня 2004 р.

1. Свобода слова та висловлювань є невід’ємною складовою діяльності журналіста.

2. Служіння інтересам влади, а не суспільства є порушенням етики журналіста.
3. Журналіст має з повагою ставитися до приватного життя людини.
4. Висвітлення судових процесів має бути неупередженим щодо звинувачених. Журналіст не може називати людину злочинцем до відповідного рішення суду.
5. Журналіст не розкриває своїх джерел інформації, окрім випадків, передбачених законодавством України.
6. Повага до права громадськості на повну та об'єктивну інформацію про факти та події є найпершим обов'язком журналіста.
7. Інформаційні та аналітичні матеріали мають бути чітко відокремлені від реклами відповідною рубрикацією.
8. Редакційне оброблення матеріалів, включаючи знімки, текстівки, заголовки, відповідність відеоряду та текстового супроводу тощо, не повинні фальсифікувати зміст.
9. Факти, судження та припущення мають бути чітко відокремлені одне від одного.
10. Точки зору опонентів, в тому числі тих, хто став об'єктом журналістської критики, мають бути представлені збалансовано. Так само мають бути подані оцінки незалежних експертів.
11. Не допускається таке вибіркоче цитування соціологічних досліджень, яке призводить до викривлення змісту. Журналістські опитування громадян не повинні фабрикуватися з метою отримання наперед визначеного результату.
12. Журналіст зобов'язаний зробити все можливе для виправлення будь-якої поширеної інформації, якщо виявилось, що вона не відповідає дійсності.
13. Журналіст не повинен використовувати незаконні методи отримання інформації. Журналіст при зборі інформації діє в правову полі України і може вдатися до будь-яких законних, в тому числі судових, процедур проти осіб, які перешкоджають йому в зборі інформації.
14. Плагіат несумісний із званням журналіста.
15. Ніхто не може бути дискримінований через свою статтю, мову, расу, релігію, національне, регіональне чи соціальне походження або політичні уподобання. Вказувати на відповідні ознаки особи (групи людей) слід лише у випадках, коли ця інформація є неодмінною складовою матеріалу.
16. Журналіста не можна службовим порядком зобов'язати писати чи виконувати будь-що, якщо це суперечить його власним переконанням чи принципам.
17. Незаконне отримання журналістом матеріальної винагороди чи будь-яких пільг за виконаний чи невиконаний журналістський матеріал є несумісним із званням журналіста.
18. Журналіст має бути особливо обережним при висвітленні питань, пов'язаних із дітьми. Журналіст та редактор повинні мати обґрунтовані підстави для висвітлення приватного життя неповнолітньої особи (осіб) та дозвіл на це від її батьків чи опікунів. Неприпустимим є розкриття імен неповнолітніх (або вказування ознак, за якими їх можна розпізнати), які мали відношення до протизаконних дій, стали учасниками подій, пов'язаних із насильством.

Додаток 3

КОДЕКС ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА
Прийнятий на X з'їзді Національної спілки журналістів України
(квітень 2002 р.)

Свобода слова в діяльності засобів масової інформації є одним із найважливіших інститутів демократії. Керуючись Загальною декларацією прав лю-

дини, Всесвітньою Хартією свободи преси ООН, Декларацією принципів поведінки журналіста МФЖ, Конституцією та чинним законодавством України, Кодекс професійної етики українського журналіста визначає основні морально-етичні орієнтири, яких журналіст має дотримуватися при виконанні своїх професійних обов'язків з тим, щоб його діяльність всіляко сприяла якнайкращому і найефективнішому виявленню власних творчих можливостей в ім'я утвердження добра і справедливості.

1. Головний обов'язок журналіста – сприяти забезпеченню права громадян на одержання оперативної інформації. Це зобов'язує його у своїй діяльності завжди бути об'єктивним, коректним, відповідальним за свою справу. Журналіст поширює і коментує лише ту інформацію, у правдивості якої переконаний. Він уникає неповноти або неточностей чи викривлень інформації, які могли б завдати моральної шкоди честі та гідності людини, неприпустимі з його боку недостовірні повідомлення. Журналіст відповідальний перед читачем, слухачем та глядачем.

2. При виконанні професійних обов'язків журналіст не може вдаватися до протизаконних, некоректних способів одержання інформації, використовувати своє службове становище в особистих цілях. Як тяжкий злочин сприймаються факти одержання ним за будь-яких обставин платні (хабаря) за поширення брехливої або утаювання достовірної інформації. Журналіст поважає осіб, які надають йому інформацію, не розголошує її джерел.

3. Журналіст має право відмовитися від виконання завдання редакції з підготовки та поширення власної інформації, якщо її зміст після редакційної правки зазнав істотних змін, що суперечать його переконанням або пов'язані з порушенням норм професійної етики. В усіх інших випадках, коли журналіст оприлюднює неправдиву інформацію, в якій перекручено факти або ж зведено наклеп чи завдано моральної образи людині, він зобов'язаний у тому ж самому засобі масової інформації визнати свою провину через вибачення і виправлення помилок.

4. Журналіст повинен уникати у своїх публікаціях та передачах образ з приводу національних, расових, етичних та релігійних поглядів і почуттів людей, протидіяти екстремізму та обмеженню громадянських прав за будь-якими ознаками. Він утримується від натяків або коментарів, що стосуються фізичних недоліків чи хвороб людини, зобов'язаний уникати вживання образливих висловів, ненормативної лексики. Особливу чуйність і тактовність журналіст має виявляти щодо дітей та неповнолітніх. Водночас журналіст зобов'язаний сприяти зміцненню моральних та етичних засад суспільства, збереженню національних, культурних традицій, протистояти впливу культу насильства, жорстокості, порнографії.

5. Журналіст у своїх повідомленнях не втручається у судові справи, поки ведеться слідство, уникає характеристик людей, запідозрених у злочині, але вина яких не встановлена вироком суду, що набрав законної сили. Не виключається його право на журналістське розслідування, пов'язане з тими або іншими подіями і фактами, що мають громадське звучання і покликані захищати інтереси суспільства та особи.

6. Журналіст дорожить власним авторитетом та репутацією, несе не лише юридичну, а й моральну відповідальність перед суспільством за правильність повідомлень і справедливості суджень, поширених за власним підписом, під псевдонімом чи анонімно, але з його відома та згоди.

7. Журналіст у своїй професійній поведінці не має права ставити особисті інтереси понад усе. Замовчування чи поширення ним інформації через одержання незаконних винагород або подання її як такої, що містить наклеп, упередженість, необгрунтовані звинувачення, – неприпустимі. Привласнення чу-

жих думок і творів, матеріалів частково чи повністю (плагіат) суперечить професійній етиці журналіста, є підставою для осуду його з боку колег і оцінюється ними як ганебний вчинок.

8. Журналіст у практичній діяльності не піддається тискові владних структур, особливо в тих випадках, коли йому нав'язують чужу чи хибну думку, орієнтують на фальсифікацію фактів. Він вважає непристойним використовувати свою репутацію і службове становище для поширення матеріалів з метою наживи, самореклами, у кар'єристських цілях та керуючись прагненням догодити певним силам чи особам.

9. Журналіст покликаний постійно працювати над підвищенням власного фахового рівня, плекати свою основну зброю – слово, суворо дотримуватися конституційних норм функціонування української та інших мов в Україні, рішуче виступати проти фактів неповаги до державної мови, приниження її ролі та значення у житті суспільства.

10. Журналіст поважає і відстоює професійні права колег, дотримується норм і правил поведінки у редакційному колективі. Він повинен бути уособленням скромності, наполегливості і працелюбності. Його моральний обов'язок – допомагати у фаховому становленні молодих журналістів на шляху до творчого визнання, виявляти професійну солідарність з колегами по інформаційній діяльності як в Україні, так і за її межами.

11. Порушення журналістом положень цього Кодексу піддається громадському осудові, розглядається на зборах редакційних колективів, у первинних організаціях Національної спілки журналістів та радами професійної етики, що створюються при правліннях регіональних організацій НСЖУ.

Додаток 4

**УГОДА ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ
між Кабінетом Міністрів України та НТКУ**

1. Засновник, керівництво і працівники Національної телекомпанії України усвідомлюють спільну відповідальність за добре ім'я та глядацький успіх Першого каналу.
2. Сторони визнають особливу місію Першого каналу – якісне висвітлення найбільш значущих для суспільства тем, у тому числі, діяльності органів влади.
3. Керуючись інтересами суспільства, зобов'язаннями України щодо європейської інтеграції та задекларованими владою планами, сторони поділяють намір розвивати канал за стандартами суспільного мовлення.
4. Сторони визнають засади редакційної політики як вичерпну та обов'язкову базу для виробництва інформаційних програм.
5. Засновник Національної телекомпанії та її керівництво довіряють журналістам у їхніх професійних якостях і гарантують невтручання у виробництво інформаційних програм. Під втручанням ми розуміємо нав'язування тем для висвітлення, текстових формулювань, відеоряду чи учасників програм, а також заборону на теми чи учасників.
6. Журналісти Першого каналу гарантують своєчасне та якісне висвітлення діяльності органів державної влади.
7. Перший канал гарантує простір для суспільної дискусії носіям різних політичних поглядів.
8. Національна телекомпанія України керується принципами ефективного управління – із чітким розмежуванням обов'язків поміж адміністративним та творчим менеджментом.
9. Про бажання розірвати цю Угоду її учасники повідомляють інші сторони щонайменше за два тижні до виходу з неї.

10. Ця Угода є відкритою інформацією. Її учасники мають право на оприлюднення факту її підписання чи розриву.

17 травня 2005 р.

Микола Томенко,
віце-прем'єр-міністр України

Тарас Стецьків,
президент Національної телекомпанії України

Андрій Шевченко,
перший віце-президент Національної телекомпанії України

Додаток 5

ЗАЯВА КОМІСІЇ З ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ЕТИКИ

(жовтень 2005 р.)

— Усвідомлюючи визначальну роль свободи слова для забезпечення свідомого і вільного голосування громадян; важливість чесних виборів та неупередженого їх висвітлення в ЗМІ для майбутнього України; необхідність захисту професії від можливої реанімації політичної цензури; відповідальність перед суспільством за надані журналістам права вільно збирати, опрацьовувати та розповсюджувати інформацію;

— з упевненістю, що свобода преси дає громадськості одну з найкращих можливостей дізнатися про ідеї та позиції політичних лідерів і сформувати свій погляд на них та що свобода політичної дискусії лежить в самій основі концепції демократичного суспільства;

— будучи переконані, що обов'язком журналістів та засобів масової інформації є повідомлення інформації та ідей з усіх питань, що становлять громадський інтерес, та поважаючи право громадськості їх отримувати;

— пам'ятаючи, що партії і кандидати будуть намагатися вплинути на редакційні рішення під час виборчого процесу;

— підкреслюючи роль професійної етики та незалежності журналістської діяльності в подальшому розвитку засобів масової інформації;

— враховуючи, що положення діючого Закону України «Про вибори народних депутатів» встановлюють обмеження свободи слова, вільного вираження своїх поглядів і переконань, вільного поширення та отримання інформації, не передбачені Конституцією України та міжнародним законодавством;

— беручи до уваги, що відповідно до рішення Парламентської асамблеї Ради Європи, членом якої є Україна, ряд норм Закону України «Про вибори народних депутатів України» вже визнані такими, що можуть призвести до порушень прав журналістів та ЗМІ;

— розцінюючи можливість зупинення дії ліцензії або випуску засобу масової інформації як загрозу цензури у формі перешкоджання тиражуванню або поширенню інформації з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб,

Комісія з журналістської етики рекомендує журналістам, редакторам, власникам засобів масової інформації:

1. Керуватися в своїй щоденній професійній діяльності під час виборчого процесу Конституцією України та тільки тим законодавством, яке їй не суперечить. Безпосередньо застосовувати Конституцію України у випадку, якщо їй суперечить Закон України «Про вибори народних депутатів України». Реалізовувати свої права на свободу слова і преси, закріплені в Конституції України та міжнародному законодавстві, не порушувати права громадян на отримання інформації із ЗМІ.

2. До початку виборчої кампанії визначити редакційну політику, яка не повинна порушувати принципи інформаційної та журналістської діяльності, етичні принципи журналістики, редакційний статут, з метою захисту професійної незалежності, репутації та права журналіста дотримуватись етичних стандартів формувати редакційну політику за участю творчого колективу.

3. Рішучо відстоювати редакційну незалежність засобів масової інформації. Тільки журналісти та редактори можуть визначати інформаційне наповнення програм, керуючись міркуваннями інформаційної важливості, об'єктивності і різноманітності інформації, надаючи детальні повідомлення про політичні події основних партій.

4. Не використовувати свої ЗМІ для з'ясування стосунків з конкурентами чи журналістами, які мають інші погляди, або в спосіб, що не відповідає стандартам професійної етики.

5. Прискіпливо аналізувати в інтересах громадськості кожне слово і вчинок політика. Проводити відкриті дискусії з політичних питань. Організувати спеціальні програми чи прямі репортажі з місця події, навіть якщо може відбутися опосередкована агітація.

6. Запобігати тому, щоб кандидати використовували ЗМІ для власної передвиборчої агітації поза угодами, проплаченими з виборчих фондів цих кандидатів.

7. Не надавати кандидатам, партіям будь-яку перевагу на виборах. Забезпечувати справедливе представництво партій під час проведення круглих столів, дебатів.

8. Дотримуватися професійних стандартів та солідарності з іншими журналістами.

Закликаємо журналістів, засоби масової інформації, журналістські об'єднання приєднуватися до нашої заяви.

Додаток 6

**УГОДА
про розподіл виробничих стосунків
і гарантій незалежності редакційної політики
(між засновником та видавцем «Львівської газети» з однієї сторони
та трудовим колективом газети з іншої)**

Львів, 21 лютого 2006 р.

Відповідно до положень Конституції України, Кодексу законів про працю, Закону України “Про інформацію”, Закону України “Про друковані засоби масової інформації (пресу) України”, Закону України “Про підприємництво”, а також:

- виходячи із загальних принципів регулювання підприємницької діяльності та права власників самостійно встановлювати виробничі стосунки;
- враховуючи право журналістів на незалежність своєї діяльності та обов'язок дотримуватися стандартів професійної етики;

- необхідності захисту редакційної незалежності, як гарантії для кінцевих користувачів в отриманні всебічної, неупередженої та достовірної інформації.

ТЗОВ “Львівська газета” – засновник і видавець “Львівської газети” – в особі генерального директора Андрія Білоуса з одного боку, і трудовий колектив “Львівської газети” в особі голови осередку Незалежної медіа-профспілки України у “Львівській газеті” Оксани Форостини з іншого боку, які разом називаються Сторони Угоди,

уклали цю Угоду про наступне:

1. Ця Угода, а також “Засади редакційної політики”, які є частиною Угоди, є документами, що регулюють творчі та виробничі умови праці редакційного персоналу.

2. Дія Угоди та “Засад редакційної політики” не обмежена терміном. Засновник і видавець „Львівської газети” залишає за собою право вносити зміни до “Засад редакційної політики”, попередивши колектив редакції про такі зміни не менш ніж за два місяці.
3. Відповідно до своїх прав, власник встановлює “Засади редакційної політики”, які визначають спрямованість редакційної політики та виробничі стосунки під час збирання, опрацювання та поширення інформації, підготовленої редакцією.
4. Редакція, у тому числі редактор (головний редактор), його помічники та заступники, редактори відділів, випускові та інші редактори, журналісти, коректори, фотожурналісти, верстальники, дизайнери й інші працівники, які належать до редакційного персоналу, – діє самостійно, відповідно до штатних обов’язків її працівників, цієї Угоди та “Засад редакційної політики”.
5. Угоду укладено публічно. Жоден із пунктів Угоди, а також жоден Додаток до Угоди, не становить комерційної таємниці. “Засади” є відкритим для публічного доступу документом. Текст “Засад” розміщується на мережевій сторінці “Львівської газети”.
6. Жодні зміни до положень “Засад” не можуть бути приховані від громадськості.

Загальні положення:

а) Засновник і видавець “Львівської газети” довіряє працівникам редакції в їхніх професійних якостях і зобов’язується не втручатись у виробничий процес редакції інакше, ніж через внесення змін до “Засад редакційної політики” або шляхом встановлення чітких фінансових показників. Під втручанням також розуміється і нав’язування тем для висвітлення, а також заборона на теми чи особи;

б) Працівники редакції поважають права видавця на ефективне управління підприємством і зобов’язуються не зловживати своєю незалежністю;

в) Редакція (в особі головного редактора) зобов’язується інформувати засновника і видавця про події чи теми, що безпосередньо стосуються його інтересів. У висвітленні таких тем журналісти гарантують власникові або уповноваженим ним особам можливість оприлюднити свою позицію.

8. Обов’язки видавця:

а) Засновник і видавець зобов’язується утримуватися від спроб впливати на зміст редакційної політики іншими засобами, ніж визначено в цій Угоді;

б) Не пізніше ніж за місяць до початку виборчої кампанії засновник і видавець “Львівської газети” та трудовий колектив підписують Додаток до цієї Угоди, яким регламентують висвітлення виборів у “Львівській газеті”.

9. Обов’язки головного редактора:

а) Головний редактор (шеф-редактор) керує редакцією і відповідає перед видавцем за дотримання “Засад редакційної політики”. Головний редактор відповідає за зміст інформації, її повноту, достовірність і збалансованість. Головний редактор має бути вільним від будь-яких зобов’язань перед третіми особами, які можуть поставити під сумнів дотримання ним цієї Угоди та “Засад редакційної політики”;

б) У разі членства в політичній партії або будь-яких громадських організаціях, головний редактор (шеф-редактор) зобов’язаний повідомити про це власника та журналістів упродовж місяця від дня набуття такого членства;

в) Головний редактор (шеф-редактор) має всіма доступними засобами захищати від третіх осіб редакційну незалежність, визначену цією Угодою та “Засадами редакційної політики”;

г) У разі незгоди із “Засадами редакційної політики” або зміною власних поглядів, головний редактор (шеф-редактор) має повідомити про це видавця негайно.

10. Обов’язки штатних працівників редакції:

а) Редактори, журналісти, коректори, верстальники, дизайнери й інші працівники редакції мають дотримуватися “Засад редакційної політики” та ви-

кладених у них етичних стандартів. Не допускається зловживання редакційною незалежністю з метою отримання додаткових доходів, не передбачених угодами з редакцією;

б) У разі конфлікту інтересів при підготовці інформації для поширення працівник редакції має негайно повідомити про це головного редактора або уповноважену ним особу з числа штатних працівників редакції.

11. Вирішення спорів:

а) У разі виникнення конфлікту інтересів Сторони зобов'язуються вирішувати їх винятково шляхом переговорів. У такому разі працівники редакції або діючі на підприємстві профспілкові організації мають сформувати відповідне представництво для переговорів;

б) У разі неможливості вирішення конфлікту в межах існуючих “Зasad редакційної політики”, власник зобов'язаний внести зміни до “Зasad редакційної політики” відповідно до вимог цієї Угоди.

12. Ця угода встановлює, що зміни редакційної політики в частині політичного або ідеологічного спрямування засобу масової інформації привітнюються за своїми виробничими наслідками до зміни умов праці.

13. У разі суттєвих змін редакційної політики без згоди колективу редакції або уповноваженого профспілкового органу, в тому числі через зміну власника засобу масової інформації, працівники редакції отримують право на звільнення з формулюванням “зміна умов праці”. При цьому всім працівникам, які звільняються через зазначені підстави, виплачують компенсацію у розмірі двох місячних зарплат, а також компенсацію за стаж роботи у виданні, розмір якої встановлюють шляхом переговорів із профспілковою організацією.

ЗАСАДИ РЕДАКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ “Львівської газети”

1. ПРІОРИТЕТИ І ЦІННОСТІ “Львівської газети”

1.1. “Львівська газета” сповідує демократичні цінності.

1.2. “Львівська газета” вважає своїм пріоритетом захист прав людини, передбачених Конституцією України.

1.3. У питаннях, які є суперечливими, “Львівська газета” керується пріоритетом свободи слова та прав людини.

1.4. “Львівська газета” керується стандартами новинної журналістики у висвітленні політичних, культурних, релігійних, соціальних, міжнародних та інших конфліктних чи конкурентних ситуацій.

1.5. “Львівська газета” не приховує від громадян інформацію про ті чи інші порушення законодавства з боку представників усіх гілок влади та місцевого самоврядування.

2. МІСЯ “Львівської газети”

2.1. “Львівська газета” позиціонує себе “якісним” виданням, вкладаючи в це означення: широкий тематичний діапазон, наявність репортажів і журналістських розслідувань, увагу до редакційної сторінки, дотримання високих журналістських стандартів, утримання від гонитви за сенсаційністю на користь виваженому та ґрунтовному вивченню суспільних подій та явищ, безперервний іспит на відповідність етичним засадам кожного працівника редакції. “Газета” висвітлює не лише місцеві, а й загальноукраїнські та світові події.

2.2. “Львівська газета” має репутацію авторитетного українського видання з високим індексом цитованості. Адміністрація, шеф-редактор, головний редактор, редакційна колегія, журналісти, технічні працівники “Газети” вважають своїм пріоритетом зберігати цю репутацію.

2.3. “Львівська газета” поважає інтелектуальний рівень своїх читачів, уникає навмисного спрощення, узагальнень, моралізаторства.

2.4. “Львівська газета” ставить собі високу планку та постійно працює над поліпшенням якості матеріалів, нарощує кадровий потенціал, розширює мережу кореспондентів, збільшує матеріальну базу.

3. ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТАНДАРТИ

3.1. Будь-яка інформація повинна, безумовно, відповідати таким стандартам новинної журналістики, як оперативність, точність, достовірність, збалансованість, відокремлення фактів від коментарів та оцінок, повнота, чіткість висловлювання, що покликана запобігти подвійному прочитанню і затемненню сенсу (чіткість передбачає виклад розмовною мовою, просту побудову речень, уникаючи спеціальної термінології, аргю, канцелярської лексики, надмірної образності).

3.2. Коментар має подаватися окремо від новин.

3.3. Факти повинні точно відповідати реальним подіям чи даним. Будь-які висловлювання повинні цитуватися або переказуватися без спотворення первинного змісту.

3.4. Журналісти “Газети” докладають максимум зусиль для перевірки кожної інформації. Кожен співробітник редакції може бути цілком незалежним додатковим “контролером точності” і виявляти власну ініціативу до уточнення будь-якої інформації, яку редакція готує до оприлюднення. Повідомляти про подію, яку не бачили на власні очі журналісти “Газети”, про факти, відомі лише зі слів сторонньої особи, слід лише перевіривши їх щонайменше ще з двох джерел інформації.

3.5. Особливо ретельно слід перевіряти: повідомлення про лихо з людськими жертвами, кількість жертв, постраждалими і зниклими безвісти в частині їхньої кількості, повідомлення про смерть конкретної людини, про списки загиблих або зниклих безвісти, імена, прізвища й особові назви, цифри, особливо коли вони є принциповою частиною новини, виключні поняття, тобто все, що починається зі слів “уперше”, “востаннє”, “безпрецедентно”, “найбільший”, “найменший” та ін.

3.6. Імена та власні назви ретельно перевіряються в довідниках, словниках, базах даних, у картах чи атласах. Якщо така перевірка є неможливою, слід консультуватися з фахівцями в певній галузі.

3.7. Цитування:

3.7.1. Висловлювання мають відтворюватися якомога точніше і в контексті.

3.7.2. Пряме посилання на джерело висловлювання обов’язкове вже в першому або другому реченні.

3.7.3. При використанні давніших висловлювань обов’язково вказувати точну дату (наприклад, “як коментував “Газети” пан ... 12 серпня минулого року...”).

3.7.4. Цитуючи висловлювання, не зафіксовані безпосередньо журналістами “Газети”, посилання і на першоджерело, і на джерело інформації, є обов’язковим.

3.8. Джерела інформації:

3.8.1. На джерела інформації слід посилатися чітко і недвозначно.

3.8.2. Журналіст має право не розкривати своїх джерел інформації. Інформацію з посиланням на анонімне джерело можна подавати, коли вона є суспільно значущою, джерело є, безумовно, компетентним стосовно характеру інформації, редакція переконана в добросовісності джерела, джерело з вагомих причин не хоче, щоб його ім’я було оприлюднене.

3.8.3. Формулювати посилання на анонімне джерело слід якомога конкретніше: якщо джерело просить не посилатися на нього, зазначити: “джерело у... (мерії, податковій тощо)”. Якщо джерелом інформації є посадова особа, яка просить не повідомляти місце роботи, можна зазначити: “з офіційних джерел”.

3.8.4. Посилатися на анонімні джерела можна лише тоді, коли повідомляється про факти чи події, але не можна цього робити, повідомляючи про коментарі чи думки.

3.8.5. Джерела інформації, зокрема інформації агенцій, інтернет-видань, інших ЗМІ, мають бути чітко зазначені.

3.8.6. Інформацію, отриману від співробітників прес-служб, прес-секретарів, речників, які уповноважені робити заяви від органів влади, установ, організацій, партій, рухів, парламентських фракцій і груп, окремих народних депутатів чи політиків, розцінюють як їхню офіційну позицію. Таку інформацію оприлюднюють з обов'язковим зазначенням джерела, яке несе відповідальність за її точність.

3.9. Основною формою подачі новин є так звана перевернута піраміда (найважливіші факти йдуть на початку повідомлення). Перша частина новини має містити відповіді на такі питання: що сталося? (або що сказав?), хто скоїв? (або хто сказав?), де сталося? (або де сказав?), коли сталося? (або коли сказав?), як сталося? (або за яких обставин було сказано?), чому сталося? (або чому сказав?).

3.10. При підготовці до друку інтерв'ю журналіст "Газети" має перевірити точність цитат і контексту, прискіпливо перевірити точність цитат з інших джерел, узгодити текст з об'єктом інтерв'ю з метою авторизації.

3.11. Узгоджуючи текст з особою, яка дала коментар, журналіст "Газети" надає респондентові тільки його цитати, а не весь текст.

3.12. Оприлюднення соціологічних опитувань:

3.12.1. Подаючи дані соціологічних досліджень, "Газета" має вказати: точну назву соціологічної служби, яка проводила дослідження, замовника дослідження (якщо такий є), строк, географію і спосіб проведення дослідження, кількість опитаних і вказівки на репрезентативність (кого ці опитані представляють), точне формулювання запитання, на яке відповідали респонденти, всі вагомі позиції відповідей, відсоток статистичної похибки, за потреби – контекст, який міг мати вплив на думку громади чи окремих груп.

3.12.2. "Газета" усвідомлює свою відповідальність, обираючи результати соціологічних досліджень тих чи інших організацій, і докладає максимум зусиль, аби переконатися в авторитетності цих джерел.

3.13. Збалансованість інформації:

3.13.1. Збалансованість інформації передбачає висвітлення всіх точок зору. Це є необхідним мінімумом. Бажаним є наявність точки зору "золотого свідка", незаангажованого експерта. Збалансоване подання інформації – це не лише викладення позицій всіх Сторін конфлікту чи всіх точок зору на неоднозначне питання, але, якщо це необхідно, і аргументація цих позицій Сторонами.

3.13.2. Якщо будь-яка зі Сторін конфлікту відмовляється від коментаря, про це, заздалегідь попередивши респондента, слід вказати в матеріалі із зазначенням точної причини відмови.

3.13.3. Висвітлення позицій Сторін конфлікту має бути повним та аргументованим. Якщо журналіст змушений суттєво скорочувати пряму мову сторін, він повинен знайти найчіткіше висловлювання від кожної сторони.

3.13.4. "Газета" в обов'язковому порядку надає слово особам, яких було публічно звинувачено на сторінках "Львівської газети".

3.14. Відстороненість:

3.14.1. В інформаційних повідомленнях журналіст "Газети" не коментує факти, про які він інформує читача.

3.14.2. При доборі експертів для коментування тих чи інших подій і явищ журналіст "Газети" докладає максимум зусиль, аби переконатися у його незаангажованості.

4. РЕКЛАМА

4.1. Реклама та власні матеріали "Львівської газети" чітко розмежовані.

4.2. Редакція "Львівської газети" несе моральну відповідальність за зміст рекламних оголошень.

4.3. Оплачені промодійні матеріали графічно відділяються від редакційних і публікуються під рубриками "Реклама", "На правах реклами", а також

під рубриками, зазначеними у вихідних даних газети для матеріалів, що публікуються на комерційних умовах.

4.4. Редакція “Газети” усвідомлює, що написання оплачених промоційних матеріалів шкодить професійній репутації журналіста “Львівської газети”. Журналісти “Газети” уникають написання таких матеріалів, а редакція та відділ реклами роблять усе можливе, аби розміщувати готові тексти, отримані від рекламодавця, або ж вдається до послуг копірайтерів. Ніхто не може змусити журналіста “Газети” до написання рекламних матеріалів.

4.5. Адміністрація та відділ реклами не мають права втручатися в роботу журналістів, репортерів та інших працівників, які зайняті у підготовці новин. Дотримання журналістських стандартів є пріоритетом, навіть коли це не збігається з комерційними інтересами “Газети”.

5. ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЖУРНАЛІСТА “Львівської газети”

5.1. Журналісти “Львівської газети” дотримуються “Етичного кодексу українського журналіста”, етичні засади журналіста “Львівської газети” узгоджуються з “Кодексом”, відповідають духові “Мюнхенської декларації обов’язків і прав журналістів”, а саме:

5.1.1. Право на інформацію, свободу висловлювань і критику є одним з основних прав людини.

5.1.2. Відповідальність журналістів перед суспільством первинна порівняно з будь-якою іншою, зокрема стосовно своїх роботодавців та органів державної влади.

5.1.3. Журналіст несе відповідальність перед своєю аудиторією та перед громадською думкою загалом.

5.1.4. Журналіст несе відповідальність перед своїми джерелами інформації та особами, про яких він говорить.

5.1.5. Журналіст несе відповідальність перед своїми колегами по редакції та по цеху.

5.1.6. Журналіст несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

5.2. “Львівська газета” вважає неприпустимою публікацію висловлювань, які можна охарактеризувати як ксенофобські та антисемітські.

5.3. “Львівська газета” уникає висловлювань, які можуть ставити під сумнів рівність усіх людей від народження, незалежно від національності, віросповідання, раси, громадянства, статі.

5.4. “Львівська газета” уникає висловлювань, які можуть бути образливими стосовно людей іншої національності, віросповідання, раси, сексуальної орієнтації, а також людей з особливими потребами.

5.5. “Львівська газета” акцентує рівноправність чоловіків і жінок у політичній, громадській, інтелектуальній, діловій сферах. Двозначні висловлювання стосовно статі неприпустимі.

5.6. Журналіст “Львівської газети” зобов’язаний:

5.6.1. Шанувати істину, з огляду на право суспільства її знати, попри будь-які можливі наслідки для нього самого.

5.6.2. Захищати свободу інформації, коментарю та критики.

5.6.3. Публікувати лише ту інформацію, походження якої відоме, чи, в іншому разі, супроводжувати її необхідними примітками; не приховувати важливої інформації та не спотворювати тексти і документи.

5.6.4. Не вдаватися до нечесних методів задля отримання інформації, фотографій або документів.

5.6.5. Поважати приватне життя людей.

5.6.6. Виправляти будь-яку опубліковану інформацію, якщо вона виявиться неточною.

5.6.7. Зберігати професійну таємницю та не розголошувати джерело відомостей, отриманих конфіденційно.

5.6.8. Ніколи не поєднувати професію журналіста зі справою рекламіста чи пропагандиста; не приймати жодних прямих чи непрямих вказівок від рекламодавців.

5.6.9. Протистояти будь-якому тискові та приймати редакційні директиви тільки відповідальних представників редакції – головного редактора, керівника свого відділу, членів редколегії.

5.6.10. Забороняється плагіат, наклеп, необґрунтовані звинувачення, приховування інформації, отримання будь-якого зиску від публікації.

5.7. Журналіст “Львівської газети” має право:

5.7.1. Обстоювати своє право на вільний доступ до всіх інформаційних джерел та право вільного розслідування всіх фактів, які стосуються суспільного життя. Таємниця державних і приватних справ у цьому разі може бути протиставлена журналістам тільки як виняток і на підставі чітко висловлених мотивів.

5.7.2. Відкидати будь-яке підпорядкування, що суперечить “Засадам редакційної політики “Львівської газети”.

5.7.3. Журналіста не можуть змусити виконувати свої професійні дії або висловлювати думку, коли це суперечить його переконанням чи сумлінню.

5.8. Журналіст “Львівської газети” не приймає грошових премій, подарунків, інших форм матеріального заохочення від будь-яких осіб, які прямо чи опосередковано можуть бути пов’язані з його професійною діяльністю.

5.9. За можливості журналіст “Львівської газети” оплачує рахунок у ресторани чи кав’ярні не тільки за себе, а й за ньюзмейкера.

5.10. Редакція та адміністрація “Львівської газети” робить усе можливе, аби уникнути оплати витрат на відрядження журналістів зацікавленими особами з-поза меж редакції.

5.11. Представницькі витрати журналіста “Львівської газети” можуть покриватися редакцією відповідно до представлених рахунків і за розпорядженням головного редактора, або компенсуватися надбавкою до заробітної плати. Форму компенсації встановлюють шляхом переговорів із профспілковою організацією.

5.12. Журналіст “Львівської газети” уникає фуршетів, бенкетів, корпоративних свят, якщо вони прямо чи опосередковано пов’язані з його роботою і можуть вплинути на незаангажованість журналіста.

5.13. Журналіст “Львівської газети” не приймає нагород, відзнак, звань від органів державної влади та місцевого самоврядування, державних установ, політичних об’єднань і партій.

Підписали:

Від ТзОВ “Львівська газета” – генеральний директор ТзОВ “Львівська газета”
Андрій Білоус

Шеф-редактор “Львівської газети”
Олег Онисько

Головний редактор “Львівської газети”
Андрій Павлишин

Від трудового колективу – голова комітету первинного осередку
Незалежної медіа-профспілки у “Львівській газеті”
Оксана Форостина